

ОСНОВНО УЧИЛИЩЕ „ХРИСТО СМИРНЕНСКИ”,
с. ПРИСТОЕ, общ. КАОЛИНОВО,
ул. „Аврора” № 6, тел: 05361/2249, e-mail: [info – 2700212@edu.mon.bg](mailto:info-2700212@edu.mon.bg)

ЕТИЧЕН КОДЕКС
НА УЧИЛИЩНАТА ОБЩНОСТ
В ОУ „ХРИСТО СМИРНЕНСКИ”
ЗА УЧЕБНАТА 2025/2026 ГОДИНА

ВЪВЕДЕНИЕ

Етичният кодекс на училищната общност / ученици, педагогически специалисти, родители и др. заинтересовани страни / представя стандартите за етично поведение в сферата на образованието и регламентира етичните правила, които следва да се прилагат при изпълнение на служебните задължения и в ситуация на конфликт на интереси. Установява общи норми на поведение.

Раздел I ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ

Етичният кодекс на ОУ „Христо Смирненски“ е в съответствие с изискванията на чл. 269, ал.1 т.11 от ЗПУО, Конвенцията на ООН за правата на детето, Стандарта за приобщаващото образование.

Етичният кодекс има за цел:

1. Да утвърди основните ценности, норми и принципи на поведение в училищната общност, които следва да се прилагат при изпълнение на служебните задължения.
2. Да укрепи авторитета на учителите и общественото доверие към училището като институция.
3. Да подпомага работещите с деца в решаването на етични дилеми, които срещат в своята практика.

Раздел II МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ ДЕТЕТО

Работещите с деца педагогически специалисти изпълняват своите функции, като се ръководят от основните човешки ценности и принципи:

Чл.1 Детството е изключително важен период от живота на човека.

Чл.2 Семейството е най – естествената среда за развитието на детето.

Чл.3 Всяко дете притежава неповторима уникалност и стойност.

Чл.4 На всяко дете е гарантирано правото на:

- Свобода и изразяване на мнение.
- Свобода на мисълта, съвестта и религията.
- Формиране на собствени възгледи и право да ги изразява свободно.

Чл.5 Всяко дете има право на закрила срещу нарушаващите неговото достойнство, методи на възпитание, физическо, психическо или друго насилие и форми на взаимодействие.

Чл.6 Всяко дете има право на закрила за нормалното му физическо, умствено, нравствено и социално развитие.

Чл.7 Всяко дете и всяко семейство заслужават да бъдат подпомогнати да развият пълния си потенциал.

Чл.8 Във всички случаи следва да се защитават по най – добър начин интересите на детето.

Чл.9 За всяко дете, попаднало в риск, възниква спешна необходимост от специална закрила за извеждането му от рисковата ситуация.

Чл.10 Децата с изявиени дарби се ползват от мерките за специална закрила.

Чл.11 Работещите с деца трябва да притежават определени личностни, морални и социални качества.

- Чл.12 Педагогическата практика да се основава на съвременните знания за детското развитие и познаването на индивидуалните особености на всяко дете.
- Чл.13 Да се разбира и уважава уникалността на всяко дете.
- Чл.14 Да се има предвид специфичната уязвимост на всяко дете.
- Чл.15 Да се създава безопасна и здравословна среда, която стимулира социалното, емоционалното и физическото развитие на детето.
- Чл.16 Да се подкрепя правото на детето за свободно изразяване на мнение по всички въпроси от негов интерес.
- Чл.17 Да се работи винаги в интерес на детето.
- Чл.18 Да се осигуряват на децата с увреждания равни възможности за достъп до адекватни грижи и образование.
- Чл.19 Да не се участва в практики, които не зачитат достойнството на детето или са опасни и вредни за физическото и емоционалното му здраве и развитие.
- Чл.20 Да не се участва в практики, които дискриминират децата на раса, етнически произход, религия, пол, националност, език, способности или на базата на статуса, поведението или убежденията на родителите.
- Чл.21 Много добре се познават и спазват законите и процедурите, защитаващи детето от насилие. Да се познават симптомите на насилие над дете – физическо, сексуално, вербално, емоционално малтретиране или занемаряване.
- Чл.22 При съмнение за малтретиране веднага да се уведомяват органите за закрила на детето и се проследява дали са предприети необходимите мерки съгласно чл.7 от Закона за закрила на детето.
- Чл.23 Когато друго лице изкаже подозрения за малтретиране на дете, следва да му се окаже пълно съдействие за предприемане на подходящи действия за закрила на детето.
- Чл.24 Когато постъпи информация за действия или ситуации, които заплашват здравето и сигурността на детето, незабавно се информират органите на реда.

Раздел III

МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ СЕМЕЙСТВОТО

- Чл. 25. Наша първостепенна отговорност е подпомагане на семейството при отглеждането и възпитанието на децата.
- Чл. 26. Зачитане на достойнството на всяко семейство и неговата култура, обичаи, език и убеждения.
- Чл. 27. Уважаване на ценностите на семейството при отглеждане и възпитание на децата и правото му да взема решения за своите деца.
- Чл. 28. Информирание на семейството за всички решения, отнасящи се до детето, и когато е подходящо, да се включват във вземането на такива решения.
- Чл. 29. Зачитане правото на семейството да бъде информирано за начина, по който се работи с детето.
- Чл. 30. Да не се използват служебните отношения със семейството за лично облагодетелстване. Да не се влиза в отношения с членовете на семейството, които могат да навредят на ефективността на работата ни с детето.
- Чл. 31. Осигуряване на конфиденциалност на информацията и да зачитане правото на семейството на личен живот с изключение на случаите на малтретиране и лоша грижа. Това не важи в случаите, когато има основания за считане, че благополучието на детето е в риск.

Чл. 32. Ангажименти по разработването на правила за опазване поверителността на информацията, които да бъдат достъпни и задължителни за целия персонал и семействата. Разкриването на поверителна информация за детето може да стане само с разрешение на семейството. Това не важи в случаите на малтретиране и лоша грижа.

Чл. 33. В случаите на конфликт между членовете на семейството, да се работи открито, споделяйки наблюденията си за детето, за да помогнем на всички включени страни да вземат информирано решение, като стриктно ще се въздържа от вземане страна в конфликта.

Раздел IV

МОРАЛНИ ВЗАИМООТНОШЕНИЯ С КОЛЕГИТЕ

Чл. 34. Изграждат и поддържат отношения на уважение, доверие, сътрудничество и колегиалност.

Чл. 35. Обменят информация и ресурси, които имат отношение към благополучието и закрилата на правата на детето.

Чл. 36. Учителят, служителят или работникът работят за утвърждаване собствения и на колегите си авторитет, въздържайки се от действия, които биха уронили престижа на професията, и да проявява нетърпимост към подобни действия.

Раздел V

МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ ОБЩЕСТВОТО

Чл. 37. Да се работи за предоставяне на високо качество на обучението. Да не се предлагат услуги, за които няма необходимата правоспособност, компетентност, квалификация или ресурси.

Чл. 38. Да се работи за подобряване на сътрудничеството между организациите, както и за интердисциплинарно взаимодействие между професиите, които имат отношение към благополучието на децата и семейството.

Чл. 39. Да се оказва съдействие за повишаване степента на разбиране на децата и техните нужди от обществото.

Чл. 40. Да се работи за популяризиране правата на децата, както и за повишаване чувствителността на обществото към нарушаването им.

Чл. 41. Да се работи в подкрепа на законите и политиките, които подпомагат благополучието на децата и семействата им и да се противопоставяме на тези, които го нарушават.

Раздел VI

ВЗАИМООТНОШЕНИЯ С ОРГАНИЗАЦИОННИТЕ СТРУКТУРИ ОБЩИНА, РУО И МОН

Чл. 42 /1/ Служителите извършват своята дейност на най – високо ниво на компетентност в съответствие с професионалните критерии и поемат за решаване само такива задачи, за които са придобили необходимата квалификация.

/2/ Служителят извършва административното обслужване законосъобразно, своевременно, точно, добросъвестно, и безпристрастно.

/3/ Служителят отговаря за поставените въпроси съобразно функциите, които изпълнява. При необходимост той пренасочва въпросите към друг свой колега, притежаващ съответната компетентност.

Раздел VII

ПРОФЕСИОНАЛНО ПОВЕДЕНИЕ

Чл. 43 Служителят не трябва да иска , приема или разпределя подаръци, дарения, хонорари, услуги или други облаги за себе си или семейството си, за близки или колеги, които могат да доведат до пристрастност или да окажат влияние върху изпълнението на служебните му задължения, преценката или функциите му или да бъдат възнаградени за това.

Чл.44 Служителят не трябва да позволява да бъде поставян или да изглежда поставен в положение на зависимост от когото и да било. Той също не трябва да извършва работата си по начин, допускащ влияние от друг.

Чл.45 Служителят опазва повереното му имущество с грижата на добър стопанин и не допуска използването му за лични цели. Информира своевременно директора при загубата или повредата му.

Чл.46 Служителят в изпълнение на заеманата длъжност трябва да осигури ефективно, компетентно и икономично използване на собствеността, средствата, услугите и финансовите източници, които са му поверени . Те не трябва да бъдат използвани за лични цели или да бъдат предоставяни на трети лица, освен ако е изрично предвидено.

Чл.47 Служителят трябва да извършва необходимите действия за защита на сигурността и поверителността на информацията, за която е отговорен или му е известна. Използва документите в училището единствено по повод изпълнение на служебните си задължения, при строго спазване на правилата за защита на информацията.

Чл.48 Служителят дава личен пример чрез поведението си и изпълнява своите задължения, в подкрепа на ученика.

Чл.49 Служителят спазва задълженията си определени в Правилника за вътрешния трудов ред на училището.

50. Служителят осигурява пълна изява и развитие на подрастващите, като проявява безпристрастност, индивидуален подход и емпатия в цялостния образователен процес.

Чл.51 Всички задължения на учителя са свързани с основното му право да изисква подобавашо уважение и признание за своя труд.

Раздел VIII

КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ

Чл.52 Конфликт на интереси възниква тогава, когато служителят има личен интерес и той му влияе дотолкова, че пречи на безпристрастното и обективно вземане на решения или изпълнение на служебните задължения.

/1/ Служителят може да извършва образователни услуги на ученици, които се обучават или ще полагат изпит в училището, в което преподава, след като декларира своята дейност пред директора.

/2/ Служителят не може използва служебното си положение за лично и на семейството си облагодетелстване, давайки платени уроци по принуда.

/3/ Служителят трябва да избягва всякакви ситуации, които могат да доведат до конфликт на интереси. При появяването на такъв конфликт той е длъжен да информира веднага ръководителя си.

/4/ Служителят не трябва да допуска възможност друг служител да го постави в реален или предполагаем конфликт на интереси.

/5/ В случай на вече възникнал конфликт на интереси и само съобразно с нарежданията на ръководителя му служителят може да се оттегли от служебните си задължения, които са причина за възникването на конфликта.

Раздел IX

МОРАЛНИ ОГОВОРНОСТИ НА УЧЕНИЦИТЕ

Чл.53 Учениците като участници в училищната общност си партнират с всички нейни членове, отнасят се към всички с уважение, толерантност, зачитат правата, честта и достойнството на другите, както и не прилагат физическо и психическо насилие.

Чл./1/ Учениците споделят разбирането, че са посланици на учебното заведение и с цялото си поведение съхраняват авторитета на училището и училищната общност и допринасят за развитие на добрите традиции.

Чл./2/ Учениците трябва да припознават разнообразието на училищното общество да не дискриминират другите на база тяхната възраст, етническа принадлежност, раса, националност, малцинствена принадлежност, култура, език, религия, политически убеждения, пол, външен вид, здраве, произход, социално положение и т. н .

Чл. /3/ Ученикът следва етичните норми на обществото и контролира поведението си на обществени места – на улицата, в обществени заведения и

институции, на спортни мероприятия и т.н.

Чл. /4/ Ученикът с действията си и изказванията си не уронва престижа и доброто име на училището, ръководството и учителите.

Чл.54 Морално задължение на ученика е:

1. С поведението си да защитава и пази авторитета на ОУ „Христо Смирненски“, да спазва правилата за поведение в обществото.

2. Да следва правилата в училищната общност, определени в този Кодекс

- Да се увери, че дейността му в интернет, виртуалните социални мрежи, блогове и други уеб ресурси не причинява обида и не може да се определи като малтретиране, тормоз или безпокоене, да не публикува и не разпространява материали / снимки, клипове, текстове, и др./ които да са обидни и запуставят другите ученици, учителите, ръководството, или уронват имиджа на училището.

- Да не решава конфликтите в училище с агресия.

Ученикът спазва заложените в Правилника за дейността на училището. Права и задължения, в това число не използва мобилни телефони по време на час, не използва Интернет без позволение на учителя.

Раздел X

МОРАЛНИ ОГОВОРНОСТИ НА РОДИТЕЛИТЕ

Чл.55 ал.1 Родителите са партньори в училищната общност и с действията и дейностите подпомагат дейността на училището за утвърждаване на авторитета му.

Ал.2 Родителите трябва да проявяват постоянни грижи за доброто му образование и на своето дете, да следят за своевременното изпълнение на поставените му задачи.

Ал.3 Родителите трябва да следят и насърчават неговите успехи.

Ал.4 Родителите трябва да осигуряват редовното присъствие на ученика в училище, като уведомяват своевременно училището в случаите на отсъствие на ученика.

Ал.5 Родителите трябва редовно да се осведомяват за своите деца относно приобщаването им в училищната среда, успеха и развитието им в образованието и спазването на училищните правила.

Ал.6 Родителите трябва да участват в процеса на изграждане на навици за самоподготовка като част от изграждането на умения за учене през целия живот.

Ал.7 Родителите трябва да се явяват в училището след покана от учител, директор или друг педагогически специалист в подходящо за двете страни време.

Ал.8 Семейството трябва да дава пример за разбирателство и добри отношения.

Ал.9 Задължение на родителя /настойника/ е да се интересува от мнението на учителите.

Ал.10 Родителят трябва да упражнява контрол и да налага своя авторитет без насилие като зачита детето и спазва основните му права.

Ал.11 Родителят възпитава детето чрез личния си пример в дух на уважение, толерантност, инициативност, и свободолюбие.

Ал.12 Родителят трябва да се стреми да решава конфликтите между поколенията спокойно и в контакт с всички членове на училищната общност.

Ал.13 Родителят подготвя детето за живота и има една основна морална задача да създава ценности и да ги предава на следващите поколения и да се съобразява с тях.

Ал.14 Родителите дължат уважение към труда и личността на педагогическите специалисти. Недопустимо е обсъждането на личностни и / или професионални качества на педагогическите специалисти в присъствието на децата. Недопустимо е разпространението на поверителна информация за педагогически специалисти, ученици и други родители.

Раздел XI

КУЛТУРА НА ПОВЕДЕНИЕ В СОЦАЛНИТЕ МРЕЖИ

Чл.56 Всички в училищната общност да бъдат ангажирани със:

Ал.1 Системен контрол с цел възпрепятстването на изпращането на компютърни вируси и нежелана информация.

Ал.2 Да се разясняват рисковете и потенциалните заплахи при общуване с непознати в интернет.

Ал.3 да се изгражда отговорна позиция по отношение на собствената безопасност и отговорност към останалите в мрежата.

Ал.4 Да се разясняват принципите на интелектуалната свобода при ползване на информационните ресурси на интернет и развиват умения за противодействие на агресивно и недоброжелателно отношение към участници в общуването в социалните мрежи.

Раздел XII

КОМИСИЯ ПО ЕТИКА

Чл.57 /1/ За спазването на етичния кодекси разрешаване на възникнали с приложението му казуси за училищната общност създава Комисия по етика.

/2/ Членовете се избират от педагогическия съвет за срок от три години.

//3/ Комисията се избира в срок до един месец след утвърждаването на Етичния кодекс от Педагогическия съвет.

Чл.58 /1/ Комисията по етика:

- Разглежда сигнали, свързани с спазването на този кодекс.

- Дава задължителни тълкувания на Етичния кодекс.

Чл.59 Комисията приема правила за дейността си и запознава с тях директора на институцията.

/1/ За всяко заседание се изготвя протокол, в който се вписва и становището на Комисията.

/2/ С изготвения протокол се запознава директорът за предприемане на мерки и действия по компетентност.

/3/ За предприетите мерки и санкции се уведомява лицето, подало сигнала.

Раздел XIII

МЕРКИ ПО ПРИЛАГАНЕ

Чл.60 /1/ Етичният кодекс на конституцията подлежи на задължително спазване от всички участници в ОУ „Христо Смирненски“ с. Пристое независимо от заеманата длъжност и ниво на служебната йерархия.

/2/ Всяко нарушение на установените в този Етичен кодекс правила се разглежда като основание за търсене и реализиране на дисциплинарна отговорност, съгласно разпоредбите на Кодекса на труда и Закона за предучилищното и училищното

образование.

/3/ Към етичния кодекс са разработени Вътрешни правила за наблюдение, установяване и докладване на нарушения и последващи мерки при прилагане на Етичния кодекс на училищната общност в ОУ „Христо Смирненски“ с. Пристое – Приложение – 1

Чл.61 /1/ Този кодекс се довежда до знанието на всички участници в ОУ „Христо Смирненски“ с. Пристое, като се поставя на видно място в училището и се публикува в сайта на училището.

/2/ Всеки новоназначен служител се запознава с настоящия кодекс от директора на училището при встъпване в длъжност/ постъпване на работа.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

1. /1/ Запознаването с разпоредбите на Етичния кодекс се извършва на заседание на ПС и или/ на Общо събрание на колектива.

/2/ В случай на отсъствие на служител, същият е длъжен да се запознае с настоящия кодекс след завръщането си на работа.

2. При първоначално встъпване в длъжност, непосредственият ръководител е длъжен да запознае служителя с разпоредбите на този кодекс в седемдневен срок от постъпване на работа.

3. Настоящият Етичен кодекс влиза в сила от датата на утвърждаването му.

**ВЪТРЕШНИ ПРАВИЛА ЗА НАБЛЮДЕНИЕ, УСТАНОВЯВАНЕ И
ДОКЛАДВАНЕ НА НАРУШЕНИЯТА И ПОСЛЕДВАЩИ МЕРКИ
ПРИ ПРИЛАГАНЕ**

**НА ЕТИЧНИЯ КОДЕКС НА УЧИЛИЩНАТА ОБЩНОСТ В
ОУ „ХРИСТО СМИРНЕНСКИ“**

2025/2026 УЧЕБНА ГОДИНА

I. ОБЩИ УСЛОВИЯ

Чл.1 Настоящите вътрешни правила уреждат реда и начините за наблюдение, установяване, регистриране и докладване на нарушения на норми на етично поведение и за предприемане на последващи мерки от педагогическите специалисти, служителите работниците в ОУ „Христо Смирненски“, с. Пристое.

Чл.2 Под нарушения на нормите на етично поведение по смисъла на тези правила се разбират следните групи прояви:

1. Неспазване на действащото законодателство.
2. Неспазване на разпоредби съгласно вътрешно - училищни документи.
3. Действия и / или бездействия, водещи до уронване престижа на образователната институция.
4. Грубо отношение към ученици, родители, колеги и външни лица и проявено неуважение, незачитане на правата и достойнството на личността и допускане на прояви на дискриминация поради етнически, религиозни и др. причини.
5. Прояви на нахърняване на авторитета на други педагогически специалисти и престижа на училището, допуснати в извън училище.
6. Прояви на недобросъвестно и некомпетентно изпълнение на възложените функции и нахърняване интересите на други лица.

II. ПРЕВЕНЦИЯ

Чл.3 Превенция сред педагогическите специалисти:

1. Превантивните мерки в ОУ „Христо Смирненски“, целят недопускане на нарушения на етичните норми, правила и нормативни разпоредби чрез провеждане на разяснителна кампания сред всички участници в образователния процес.

2. Превантивните мерки сред педагогическите специалисти предполагат запознаване на всички педагогически специалисти с разпоредбите на действащото законодателство, нарушението на които води до негативно въздействие върху личностното развитие на децата и учениците и понижаване на доверието към образователната институция.

Чл.4 Превенция сред учениците:

1. С оглед утвърждаване на позитивна дисциплина в образователната институция, в Правилника за дейността на училището се регламентират правата и задължения на учениците.

2. Теми, свързани със спазването на етичните норми и правила, се включват в планове на Часа на класа, при провеждане на занимания по интереси и други извънкласни форми.

3. Членовете на ученическия съвет подпомагат Комисията по етика към училището и съдействат за популяризирането на добрите нрави сред своите съученици.

III. НАБЛЮДЕНИЕ И ДОКЛАДВАНЕ НА НАРУШЕНИЯ

Чл.5 Наблюдението и докладването на нарушения на етичните норми на поведение се извършва в две направления:

/1/ Вътрешно докладване – от педагогическите специалисти и непедагогическия персонал, родители, граждани и представители на институции.

/2/ Външно докладване – от директора на училището към представители на съответните органи – Прокуратура, Министерство на вътрешните работи, Министерство на образованието и науката, Регионално управление на образованието и др.

Чл.6 Ход на процеса:

/1/ Педагогическите специалисти, служителите и работниците в образователната институция се запознават с Етичния кодекс на ОУ „Христо Смирненски“ и с настоящите вътрешни правила на заседание на общо събрание.

/2/ Етичният кодекс на училището и настоящите вътрешни правила са задължителни за спазване от всички работещи в образователната институция.

Нарушението им е основание за търсене на дисциплинарна отговорност, а при виновно неизпълнение/нарушение на техни разпоредби – за налагане на дисциплинарни наказания.

Чл.7 Със заповед на директора се определя комисия по етика, в която се включват представители на ръководството, на педагогическите специалисти и непедагогическия персонал.

Чл.8 Сигналите за нарушения се приемат в деловодството на училището и по електронната поща и се регистрират.

Чл.9 В случаи на постъпили сигнали, комисията ги разглежда до 7 дни след постъпването им и се произнася по тях с мотивирано становище най – късно в едномесечен срок от постъпването им. Становището се внася с доклад до директора на училището, който взема окончателно решение по съответния случай.

Чл.10 Директорът на училището и Комисията по етика имат задължението да предприемат превантивни мерки и да полагат целенасочени усилия за изграждане на позитивен организационен климат в образователната институция и недопускане на нарушения на приетите етични норми.

IV. РАБОТА НА КОМИСИЯТА ПО ЕТИКА

Чл.11 Всички постъпили сигнали се разглеждат от комисията на нейни заседания, за което се води протокол.

Чл.12 Комисията не е длъжна да разглежда анонимни сигнали.

Чл.13 Членовете на комисията вземат решения с явно гласуване и обикновено мнозинство.

Чл.14 Председателят свиква заседание за разглеждане на постъпилия сигнал в седем дневен срок от постъпването му.

Чл.15 При необходимост от допълнителни данни и доказателства се извършва проверка и разговор със свидетели на нарушението.

Чл.16 При невъзможност случаят да се изясни на едно заседание, се насрочва последващо такова не по – късно от три дни след първото заседание на комисията.

Чл.17 При установяване на нарушения на етичните правила, представляващи и дисциплинарни нарушения, сигналът се докладва на директора за търсене на дисциплинарна отговорност по реда на Кодекса на труда. Не се допуска уронване на личното достойнство на служителите.

Чл.18 За предприетите мерки и наложени наказания се уведомява председателят на комисията по етика, подало сигнала.

Чл.19 За работата на комисията се информират членовете на училищния екип, като се извършва анализ на случаите за нарушения на приетите стандарти за етично поведение в образователната институция и се отправят предложения за подобряване на организационния климат.

Чл.20 При първоначално постъпване на работа всеки педагогически специалист, служител и работник се запознава с Етичния кодекс на училищната общност в ОУ „Христо Смирненски“ и настоящите вътрешни правила.

Семра Сейфула:.....

Директор